

Øverst i bunken

Vi har spurt Joar Vittersø, professor i samfunnspsykologi ved Universitetet i Tromsø om litteratur og lesevaner.

PUBLISERT 5. juni 2009

Hva ligger øverst i bunken av faglitteratur akkurat nå?

Hjemme er det for tiden Gerald Edelmans *Second nature* som ligger øverst. Lettlest, men skarpsindig om bevissthet og om hvordan nevrologisk kunnskap kan brukes til å utvikle et vitenskapelig perspektiv på epistemologi. På jobben er det Jerome Kagans *What is emotion?* og på hytta Dan Arielys *Predictably irrational* som ligger øverst i bunken. Ariely skriver lett og forståelig om svakhetene ved grunntesene i økonomisk teori. Kan noen virkelig tro på ideen om rasjonelle aktører, balanserte markeder eller stabile preferanser etter å ha lest denne boka?

Abonnerer du på noe tidsskrift?

– Det er jo den elektroniske tilgangen på tidsskrifter via biblioteket som er viktig. Men jeg abonnerer på *American Psychologist*, som holder leseren bredt oppdatert. Dessuten på *Structural Equation Modeling*, et særdeles spisset metodetidsskrift. Egentlig er det altfor vanskelig for meg, så det spørs hvor lenge jeg fortsetter som abonnent.

Er det en fagbok du savner på norsk?

Ingen fagbok gir et mer fullstendig bilde av hva det vil si å være menneske enn Keith Oatleys *Best Laid Schemes*. Oatley er skremmende dyktig til å integrere fagstoff fra ulike retninger på en overbevisende og elegant måte. Han har en genuin åpenhet og en uovertruffen evne til å identifisere det viktigste faget vårt har å by på. For øvrig ville det være hyggelig om noen kunne oversette Gudrun Eckblads *Scheme theory*. Den fortjener fortsatt å bli lest. Det klassiske perspektivet på indremotivasjon, som Eckblad representerer, kan se ut til å forsvinne i konkurransen med «Self-Determination Theory» og «Flow theory». Det er synd.

Hva leser du av skjønnlitteratur?

– Dag Solstad er favoritten, men jeg liker også bøkene til Per Petterson, Lars Saabye Christensen og Jo Nesbø. En bok som gjorde inntrykk, var Peter Høegs *Frøken Smillas fornemmelse for snø*. Her klarte Høeg på en fascinerende måte å strekke til det ytterste min toleranse for hva jeg er villig til å akseptere av en roman. I forbindelse med en hovedoppgave i sosialantropologi bodde jeg nesten et år i Siorapaluk, og jeg kjenner meg derfor igjen i noen av stemningene Høeg skildrer fra Thule-området. Jeg må også få nevne en prisbelønt roman som Keith Oatley har skrevet, med tittelen *The case of Emily V*. Her møtes Sigmund Freud og Sherlock Holmes i en innbyrdes konkurranse om å oppklare et mysterium.

Hva med poesi?

– Jeg har glede av å lese Olav H. Hauge og Kolbjørn Falkeid. I sin tid arvet jeg en bok av Herman Wildenvey, og diktene hans falt i smak. Ellers har jeg stor respekt for Gro Dahle, selv om diktene hennes gjerne er litt for avanserte for meg. Dessuten skriver kona mi små dikt. Dem liker jeg godt.

Hva slags lesevaner har du?

– Jeg leser noe på kontoret, og siden vi ikke har TV, blir det gjerne tid til litt lesing på kveldene også. Men aller best liker jeg å lese på hytta – og der er jeg veldig mye.

Boka du aldri vil glemme?

– Som 14-åring leste jeg *Pelsjegerliv blant Nord-Canadas indianere* av Helge Ingstad, og den boka har nok betydd mye for hvem jeg har blitt. *Pelsjegerliv* vekket interessen for mennesker fra andre kulturer, spesielt i kalde strøk, for friluftsliv og ikke minst for det store spørsmålet om hvordan leve det gode liv. Den er drivende godt skrevet.

Du kan velge en bok til sommerferien. Hva blir det?

– Jeg har tidligere brent meg på å ta med ferie bøker som ikke har holdt mål. Derfor blir det en bok med garantert god kvalitet, trolig en bok jeg ønsker å lese om igjen. Valget står mellom *The feeling of what happens* av Antonio Damasio og *Rosens navn* av Umberto Eco.

Nina Strand

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 46, nummer 6, 2009, side 585